

adózóktól bevasalni, amikor ezek teherbíró képessége javulni fog.

A védekezés módja pedig benn van az adó kivétel bizottságok mai szervezetében. Az adó kivétel független polgárok ítélkezése alapján történik. Az adó kivétel bizottságok működését igazságosabbá és tökéletesebbé teheti az a mód, hogy az adó kivételhez a kereskedők és iparosok szakmanként bizalmi férfiakat küldjenek ki. Ezek a bizalmi férfiak nem szavazhatnak, a döntésben részük nincs, de segítségére lehetnek az adó kivétel védekezését mint ítélik meg; hogy a maguk szakértő véleményével, tudásával és az adatok fegyvereivel erősítsék meg azt, ami a tájékozatlan bizottság és az adóreferens előtt egyszerű siránkozásnak, vagy lealkuvó kísérletnek tetszik.

Azonban vannak egyéb módjai a védekezésnek. A szegedi iparosoknak és kereskedőknek nem szabad addig várniok, amikor a bizottságok összeülnek, hanem már most kell figyelni, készenlétbe állítani, hogy az adóemelő kísérletekkel meg tudjanak birkózni.

Összeesküvés a cár ellen. Szentpétervárról jelentik: Kíszenben a cár élete ellen irányuló összeesküvést fedeztek föl. A cár e hónap 28-án Kíszenbe akart utazni, hogy ott résztvegyen azon az emlékünnepe, amelyet Besszarábiának Oroszországhoz való csatlóása 100 éves évfordulója és II. Sándor cár szobrának leleplezése alkalmával akartak rendezni. Az összeesküvés részleteit a rendőrség titokban tartja. Eddig számos letartóztatás történt. Többek között letartóztatták a diákok forradalmi szervezetének három tagját. A cár utazását bizonytalan időre elhalasztották.

— Ott most nincs törvény, az urak eltörölték. Szabad lopni és rabolni. Szabad gyujtogatni. Aki szomjas, bort csurgat a torkába a más hordójából. Aki éhes, lelti a szakácsot s kiveszi a serpenyőből a pecsenyét. Aki aszsonyt akar, belopódzik az idegen hálószobákba. Aki pénzt akar, belemarkol a telt zsebekbe.

— És ezt az urak akarják így?

— Az urak megsértették a törvényeket s az emberek a megrongyolt törvények résein haláltáncot járnak.

— A mi embereink nem lopnak.

— De meghalnak azokkal, akik éhesek s akik a törvényt úgy értik, hogy nekik is szabad minden.

— A mi apáink nem gyujtogatnak.

— De ott állnak ők is az égő paloták füstös fényében s őket sem kiméli meg a lezuhanó gerenda vagy a kilőtt golyó.

— A mi testvéreinknek nem kell a más asszonya.

— De ők is nevetnek és tapsolnak, amikor a munkátlán, elpuhult, illatos dármat kihurcolják házaikból. És nem sajnálják őket, amikor rájuk gondolnak, akik szülők és csemegetek szoptattak.

Most már ideges és feszült nyugtalan-ságban hallgattuk a vörös embert. Az apró gyermekek sikongtak, az asszonyok vadul és lázítóan jajveszékeltek, a fiatal lányok bátran és biztatóan hadonáztak. Az egész telep sikoltott, zajgott, ordított, mintha szíven döf-

Szeged szociálpolitikai kötelességei.

— Amikor az új kórház épülni kezd. —

(Saját tudósítónktól.) A múlt hét valamelyik napján Makóról jöttem haza. Gyönyörű, napsütéses idő volt. Mosolygott a ragyogó napsütéstől az egész vidék. Ha ilyenkor látja az ember az Alföldet, meg tudja érteni Petőfi rajongását az Alföldről. Különösen festői látvány volt az a tiz-tizenöt munkásház, mely Deszk egyik szélén sorakozik egymás mellé. Előttük kénsárga repcetábla, mögöttük sötétzöld erdő. Igazán festői milió a napfényben fehérülő házakhoz. S eszembe jutott, micsoda nagyfontosságú szociális vívmány ez a néhány munkásház, amelyekben földmivelő napszámosok élnek békésen, nyugodtan családjaikkal. Békésen, nyugodtan és — egészségesen. Mert emlékszem arra az időre, amikor nem egy előkelő, dúsgazdag mágnás birtokán négy bérescsalád lakott egy szobában. Mindegyik sarokban egy-egy szapora népeségű család. Szemérem, tulajdonjog, egészség, mit törődött ezekkel a minden földi jóban daskáló földesur? Ezért tartom ezeket a szép, tiszta, egyszerű munkásházakat nagy szociális vívmányoknak. De eszembe jutottak a városi proletárok is, akik nedves, egészségtelen pincelakásokban tengetik az életüket és eszembe jutottak a szegedi Nagy-köruton kívül lakók. Milyen nyomorultan laknak ezek a deszki munkásházak lakóikhoz képest. A mi külvárosainkban poshadt vízű, bűzös, nyílt csatornák, kövezetlen vagy csak részben kövezett utcák, melyeken bacillussal terhes porfelleg kavarg, ha végighalad rajtuk egy-egy szekér. Ha szelidebb fajtájú szél kerekedik is, sűrű felhők gyanánt betör ez a por a belvárosba is. És a felhők méhében a legkülönbözőbb betegségek bacillussai szállingóznak, keresve embert, akit megfertőznek. Így aztán a leglogikusabb áthajlással a régi és az új kórház jutott az eszembe. Ezek az elhanyagolt külső részek adják ma-

tek volna bennünket s a tulajdon vérünk csorgott volna végig testünkön, fájdalommal rivaltuk kedveseink neveit . . . És a hosszú, szikár vörös ember ott állt közöttünk mozdatlanul, majd sovány, csontos karját a város felé terjesztette s egyszerre, mintha vilámcsapás érte volna, szétütemt közöttünk s úgy ordította:

— Halljátok? Hát nem halljátok a puskaropogást? Most ölnek bennünket. Nézzetek a város felé! Látjátok, véres felhő gomolyog fölötte, csupa vér, csupa füst minden . . . Nézzétek, most vonulnak a mi diadalmas embereink előre, előttük egyre gyérül a katonák sora, mögöttük sűrű, sötétlő, szakadatlan tábor, mind a miénk, mind a mi vérünk, mind miértünk akar élni . . . Előre! Menjünk utánuk!

Mellette állt egy tiz éves leányka. Annak a gyenge válláról letépte a piros kendőjét. Megcsóválta előttük, aztán kisímtotta s magasan meglebbentette. És a kendő kiszélesedett, megnőtt, vérvörös tüzet sziporkázott magából s amint a vörös ember rohanni kezdett kifelé, az óriási kendő mint egy hadvezér lobogója uszott utána . . . A kis leány elpityeredett, aztán futni kezdett elrabolt kendője után, amelynek fénye ekkor már tűzvörösre festette az egész országutat. A kis lány szívszakadva futott s amikor már kiért az utra, mi valamennyien, asszonyok és vének, ifjak és gyermekek, lelkesedve rohantunk utána . . .

gyarazatát annak, miért van nekünk akkora kórházra szükségünk. Akárhogy redukálják is az új kórház Korb-féle terveit, a pavilon-rendszerben építendő kórház még mindig megmarad egy kisebb méretű városrésznek. Vajjon? . . . Vajjon, ha csatornáznák a város külső részeit, ha kövel burkolnák az egész uttestet, nem pedig annak csak a közepét, vajjon lenne-e akkor olyan nagy kórházra szükségünk? Nem okosabb dolog-e inkább preventív eszközökről gondoskodni és ily módon megóvni a lakosság egészségét és megelőzni a különféle betegségeket, mint milliókat egy kórházba venni? Persze a kórházat fel kell építenünk, ez elől nincs kitérés. Ebből azonban nem következik, hogy Szeged lakossága egészségének a fentartására ne tegyünk meg minden elképzelhető preventív intézkedést. Sétáljanak csak ki azok az urak, akik Szeged közegészségügyéért felelősek, a külső részre s tapasztalni fogják, vagy ha már jártak ki, bizonyára tapasztalták is, hogy nem az árkok mentén pompázó akácfák virágainak az illata éri, hanem az árkok szennyvíze teszi fojtóvá, undorító szagúvá a levegőt.

Amint a fogházak nem azért épülnek, hogy azok okvetlenül megteljenek elesett emberekkel, azonképen a kórház is csak szükségintézmény, amelynek nem kell okvetlenül lábukról esett emberekkel megtelnie. Nagyrészt olyanokkal, akik önmaguknak is, a társadalomnak is hasznot hajtó munkát végezhetnek, ha megfelelő gondoskodás történne arról, hogy minden, az egészség fentartására szükséges preventív intézkedés foganatosíttassék. A csatornázáson kívül látassanak el a külvárosok egészséges ivóvízzel, még pedig úgy, hogy ahhoz könnyen hozzá lehessen férni. Az utcák pedig nem csak a közlekedés, de a higiénia szempontjából is burkolandók.

Am épüljön az új kórház minél előbb, de tartsa a város hatósága lép oly sürgősnek azoknak a preventív intézkedéseknek a megtételét, amelyek egészségünknek, édes mindnyájunk egészségének a fentartására okvetlenül szükséges. Ne várjanak a torony alatt könyörgő deputációkat, követelőző népgyűléseket, vagy az ezeket az ázsiai alapokat végül is megsokalló külvárosi lakosság indulatainak a kitörését, hanem üljenek az arra illetékes tényezők tanácsot a saját lelkiismeretükké és lépjenek minél előbb a tettek mezejére. Az egészség fentartására való szükségletek: elsőrendű szükségletek. Azokra, ha a föld alól is, de elő kell teremteni a szükséges költségeket. Amit meg tudnak tenni birtokosok, községek és megyék a munkásházak felépítésével a maguk munkásai javára, azt meg kell tennie a maga népének legprimitívebb szociál-higiénikus követelményeinek a kielégítésére Szeged városának is. Áldozatot kell hozni, mert magunknak áldozunk vele. Ne azon törjék a torony alatt a fejüket, mint lehet ezeknek a primitív követelményeknek a teljesítését előadani, hanem azon, hogy mint lehet sürgősen megvalósítani a külvárosok csatornázását, kövezését és a vízvezeték kiterjesztését. Ezekhez joga van Szeged népének és ezeknek a megvalósítása kötelessége a város vezetőségének.

A főrendiház bizottságai. A főrendiház több bizottsága ülést tartott ma délelőtt. A közigazgatási bizottság háromnegyed tizenegy órakor, a törvénykezési bizottság tizenegy órakor, a közgazdasági és pénzügyi bizottság pedig feltizenkét órakor tanácskozott.

Megnyílt a PRÓFÉTA ÉTTEREM KÖZKEDVELT KERTHELYISÉGE
MINDEN VASÁRNAP HONVÉD ZENE HANGVERSENY.